॥ ॐ॥

ऋग्वेदः

ॐ अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम्। होतारं रत्नधातमम्॥

ऐतरेय उपनिषद्

ॐ आत्मा वा इदमेक एवाग्र आसीत्-नान्यत्किञ्चन मिषत्। स ईक्षत लोकान्नु सृजा इति॥

यजुर्वेदः

ॐ इषेत्वोर्जेत्वा वायवस्थोऽपायवस्थः श्रेष्ठतमाय कर्मणे॥

ईशावास्य उपनिषद्

ॐ ईशावास्यमिदग्ं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत्।

तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद्धनम्॥

सामवेदः

ॐ अग्न आया हि वीतये गृणानो हव्यदातये। नि होता सत्सि बर्हिषि॥

केनोपनिषद्

ॐ केनेषितं पतति प्रेषितं मनः केन प्राणः प्रथमः प्रैति युक्तः।

केनेषितां वाचमिमां वदन्ति चक्षुः श्रोत्रं क उ देवो युनक्ति॥

अथर्ववेदः

ॐ शं नो देवीरभीष्टय आपो भवन्तु पीतये। शंयोरभिस्रवन्तु नः॥

माण्डूक्य उपनिषद्

ओमित्येतदक्षरमिदग्ं सर्वं तस्योपव्याख्यानं भूतं भवद् भविष्यदिति सर्वमोङ्कार एव।

यच्चान्यत् त्रिकालातीतं तदप्योङ्कार एव॥

अथ उपवेदाः

आयुर्वेदः - चरक संहिता

अथातो दीर्घञ्जीवितीयम् अध्यायं व्याख्यास्यामः।

आयुर्वेदः - सुश्रुत संहिता

अथातो वेदोत्पत्तिम् अध्यायं व्याख्यास्यामः।

धनुर्वेदः (महर्षि शार्ङ्गधरः)

ईश्वरोक्तात् धनुर्वेदात् व्यासस्यापि सुभषितात्।

पदान्याकृष्य रचितो ग्रन्थः संक्षेपतो मया॥

गन्धर्ववेदः - नाट्य शास्त्रम्

प्रणम्य शिरसा देवौ पितामहमहेश्वरौ।

नाट्यशास्त्रं प्रवक्ष्यामि ब्रह्मणा यद् उदाहृतम्॥

गन्धर्ववेदः - सङ्गीत-रत्नाकरः

ब्रह्मग्रन्थिज-मारुतानुगतिना चित्तेन हृत्पङ्कजे

सूरीणामनुरञ्जकः श्रुतिपदं योऽयं स्वयं राजते।

यस्माद् ग्राम-विभाग-वर्ण-रचनाऽलङ्कार-जाति-क्रमो

वन्दे नादतनुं तमुद्धुरजगद् गीतं मुदे शङ्करम्॥

स्थापत्यवेदः - मानसारम्

उत्पत्ति-रक्षण-लयान् जगतां प्रकुर्वन् भु-वारि-वह्नि-मरुतो-गगनं च सूते।

नाना सुरेश्वर-किरीट-विलोल-माला-भृङ्गावलीढ-चरणाम्बुरुहं नमामि॥

अथ वेदाङ्गाः

शिक्षा

शीक्षां व्या᳚ख्यास्या॒मः। वर्ण॒-स्स्वरः। मात्रा॒ बलम्। साम॑ सन्ता॒नः। इत्युक्त-श्शी᳚क्षाध्या॒यः॥

व्याकरणम्

वृद्धिरादैच्।

माहेश्वर-सूत्राणि

अ इ उ ण्। ऋ ऌ क्। ए ओ ङ्। ऐ औ च्। ह य व र ट्। ल ण्। ञ म ङ ण न म्। झ भ ञ्। घ ढ ध ष्। ज ब ग ड द श्। ख फ छ ठ थ च ट त व्। क प य्। श ष स र्। ह ल्।

कल्पम्

अथातो-अग्निं प्रणेष्यन् प्रागुदक् प्रवणमभ्युक्ष्य स्थण्डिलं लक्षमं कुर्यात्।

ज्योतिषम्

अथैकदा मुनिश्रेष्ठं त्रिकालज्ञं पराशरम्।

पप्रच्छोपेत्य मैत्रेयः प्रणिपत्य कृताञ्जलिः॥

छन्दः

नमस्तुङ्ग-शिरश्चुम्बि-चन्द्र-चामर-चारवे।

त्रैलोक्य-नगरारम्भ-मूल-स्तम्भाय सम्भवे॥

निरुक्तम्

अथ निघण्टुः

गौः। ग्मा। ज्मा। क्ष्मा। क्षा। क्ष॒मा। क्षो॒णी। क्षि॒तिः। अ॒वनिः। उ॒र्वी॑। पृ॒थ्वी। म॒ही। रि॒पः। अदि॑तिः। इळा॑। निर्ऋ॑तिः। भूः।
भूमि॑ः। पू॒षा। गा॒तुः। गोत्र इति पृथिव्याः।

अमरकोषः

यस्य ज्ञानदयासिन्धोः अगाधस्यानघा गुणाः।

सेव्यताम् अक्षयो धीराः स श्रिये चामृताय च॥

अथ उपाङ्गाः

दर्शनानि – न्यायम्

प्रमाण-प्रमेय-संशय-प्रयोजन-दृष्टान्त-सिद्धान्त-अवयव-तर्क-निर्णय-वाद-जल्प-वितण्डा-हेतु-आभासच्छल-जाति-निग्रह-

स्थानानां तत्त्वज्ञानात्-निःश्रेयसाधिगमः॥

वैशेषिकम्

अथातो धर्मं व्याख्यास्यामः।

साङ्ख्यम्

प्रकृतिं पुरुषं नत्वा साङ्ख्यसूत्रे विधीयते।

सङ्क्षेपतो विवरणम्-अविवेक-अपनुत्तये॥

योगम्

अथ योगानुशासनम्॥

पूर्व-मीमांसा

अथातो धर्मजिज्ञासा

उत्तर-मीमांसा

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा

अथ इतिहासाः

वाल्मीकि रामायणम्

तपःस्वाध्याय-निरतं तपस्वी वाग्विदां वरम्।

नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम्॥

तुलसी रामायणम्

वर्णानामर्थसंघानां रसानां छन्दसामपि।

मङ्गलानां च कर्तारौ वन्दे वाणीविनायकौ॥

महाभरतम्

नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमम्।

देवीं सरस्वतीं चैव ततो जयमुदीरयेत्॥

अथ पुराणम्

श्रीमद्-भागवतम्

जन्माद्यस्य यतोऽन्वयादितरतश्चार्थेष्वभिज्ञः स्वराट्

तेने ब्रह्म हृदा य आदिकवये मुह्यन्ति यत्सूरयः।

तेजोवारिमृदां यथा विनिमयो यत्र त्रिसर्गोमृषा

धाम्ना स्वेन सदा निरस्तकुहकं सत्यं परं धीमहि॥

नारद-भक्ति-सूत्रम्

अथातो भक्तिं व्याख्यास्यामः॥

अथ धर्म-शास्त्राणि

श्रीमद्भगवद्गीता

धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः।

मामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्वत सञ्जय॥

मनु-स्मृतिः

मनुम्-एकाग्रम्-आसीनम् अभिगम्य महर्षयः।

प्रतिपूज्य यथा न्यायम् इदं वचनम्-अब्रुवन्॥

धर्म-सूत्रम्

अथातः सामयाचारिकान् धर्मान् व्याख्यास्यामः।